

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

A Study on Internal Quality Assurance Management Problems of Small School
under Phichit Primary Educational Service Area Office 1

รัชนาท กลางสอน¹, เยาวเรศ ภัคดีจิตร², ทินกร ชอัมพงษ์³

Ratchnat Klangson¹, Yaowares Pakdeejit², Thinnakorn Cha-umpong³

Corresponding Author E-mail: ratchnat.k@nsru.ac.th

Received: 2023-03-28; Revised: 2023-04-12; Accepted: 2023-04-27

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 368 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีค่าความเที่ยง 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า

1) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.52) และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ และ 2) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนขนาดเล็ก มากกว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the problems of small school internal quality assurance management classified by job position, education level and work experience. The sample consisted of 368 administrators and teachers obtained by simple random sampling. The study instrument was a questionnaire concerning the problems on small school internal quality assurance management with reliability at 0.99. Data were analyzed by mean, standard deviation, t-test independent, analysis of variance (One – Way ANOVA) and post-hoc testing by sheffe's method. The study findings were as follows:

1) The problems of small school internal quality assurance management in overall were at the high level ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.50). When considered in each aspect it was found at the highest problem was the preparation of self – assessment report were at the highest level ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51, followed by the setting of educational standards of school were at the high level ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.52) and aspects it was found at the lowest problem was the development plan of school education management were at the high level ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.62) respectively. and 2) The comparison of the Problems of small school internal quality assurance management on the opinions of administrators and teachers found that the respondents' classified by job position, education level and work experience was the difference of statistically significance at .05 level. Meanwhile, the pair comparison of work experience found that the administrators and teachers work experience 5-10 years had the opinions on the problem of small school internal quality assurance management higher than work experience over 10 years.

Keywords: Internal Quality Assurance Education Intuitions, Small School

บทนำ

การศึกษานี้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ให้มีคุณภาพและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศการปฏิรูปการศึกษานั้นจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาว่าต้องกำหนดมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 51)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันกระบวนการทำงานของสถานศึกษา เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันปัญหาที่พบในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพยังไม่สะท้อนถึงความแตกต่างของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีการสร้างตัวชี้วัดที่ถึงแม้จะพยายามแบ่งแยกตามลักษณะของสถานศึกษา แต่ก็ยังไม่สามารถแบ่งแยกได้จนถึงระดับที่เหมาะสมกับทุกสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งอาจถูกวัดด้วยตัวชี้วัดที่ไม่ได้ตรงกับวัตถุประสงค์ และปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามพันธกิจขององค์กรมักมองข้ามความสำคัญของกระบวนการวางแผน หรือจัดทำแผนโดยมีกระบวนการอย่างถูกต้อง ไม่ได้นำแผนมาใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานตามภารกิจอย่างจริงจัง หลายโรงเรียนที่ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการวางแผนเท่าไรนัก ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขาดการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

ที่เป็นระบบการปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ ความร่วมมือจากชุมชน ในส่วนของงบประมาณที่ขาดแคลนการระดมทุน หรือตัดทอนโครงการบางโครงการโดยการบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมทั้งการติดตาม นิเทศโดยผู้บริหารเป็นระยะ ทำให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษานั้นไม่บรรลุเป้าหมาย ด้านการประเมินและตรวจสอบการศึกษา ขาดการกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้อย่างหลากหลาย การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาไม่สามารถติดตามการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา เนื่องจากภาระครูมีมากเกินไป มีปฏิทินการติดตามผลแต่ไม่สามารถทำตามปฏิทินที่กำหนดได้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีโดยไม่มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยตรง หรืออาจจะแต่งตั้งครูที่ไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา มาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประจำปี ส่งผลให้การจัดทำรายงานประจำปีไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ไม่สามารถสะท้อนปัญหาและบริบทของสถานศึกษาได้ทั้งหมด (ลดาวัลย์ ตั้งมั่น. 2561: 91)

ในส่วนโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จากการสรุปผลการนิเทศติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าปัญหาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีการวางแผนในการปฏิบัติงานจึงเกิดปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษาที่ยังไม่เข้าใจชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานที่เป็นปกติ จึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่มีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพในระดับน้อย อีกทั้งสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา ส่งผลทำให้ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น การรายงานคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาไม่ได้วิเคราะห์ตามมาตรฐาน และหาสาเหตุของปัญหา และคุณภาพการศึกษาที่ได้จากการประเมินผล และการเขียนรายงาน ยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. 2564: 52)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สุจิตรา ภูแข่งหมอก (2555: 21) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กร เพื่อตัดสินว่างานเป็นไปตามเกณฑ์หรือเป็นไปตามเป้าหมาย และความคาดหวังของหน่วยงานหรือไม่ โดยใช้การประเมินการตรวจสอบ ดังนั้น การประเมินที่ดีจะนำไปสู่การประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ก่อนที่จะให้องค์กรภายนอกเข้ามาตรวจสอบ และรองรับมาตรฐานการศึกษาต่อไป

นิติธร ปิลาวสน์ (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

มยุรี โยธาทักดี (2556: 22) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปี และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการต่อเนื่อง มีรายงานการประกันคุณภาพทุกปี เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบ

รัตนา ชื้อสตัย (2559: 26) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การติดตามคุณภาพ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สาธิต ทรัพย์รวงทอง (2563: 102) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินการตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ตามเกณฑ์คุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการประเมินตนเองจากบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด

จากที่กล่าวมาผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีการประเมินและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อที่จะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2563: 3-5) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวคิดในการดำเนินงานที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การพัฒนาคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
- 2) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- 3) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดโดยการตรวจเยี่ยม และประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ เพื่อให้การช่วยเหลือและเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

ในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ จะต้องทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ การบริหารจัดการนี้เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องมีกระบวนการวางแผน (Plan) ปฏิบัติการตามแผน (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) เป็นหลักการการบริหารคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิง วงจร PDCA เป็นวงจรการวางแผน ลงมือ ตรวจสอบ และปฏิบัติ

เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุง มีพัฒนาการจากการควบคุมคุณภาพเชิงสถิติโดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจอธิบายถึงกระบวนการ 4 ขั้นตอนโดยสังเขป ดังนี้

- 1) วางแผน (plan) ต้องพิจารณาในประเด็นสำคัญ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายให้ชัดเจน การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการควบคุม การกำหนดวิธีการทำงานเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นต้น
- 2) ลงมือทำ (do) ได้แก่ ศึกษา และฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีการทำงานในแต่ละครั้ง และลงมือปฏิบัติ เก็บข้อมูลคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้เป็นต้น
- 3) ตรวจสอบ (check) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และการประเมินผล เช่น ตรวจสอบว่างานที่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ตรวจสอบว่าคุณลักษณะทางด้านคุณภาพว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่ เป็นต้น
- 4) ปฏิบัติและแก้ไขปรับปรุง (act) เมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่า มีความผิดพลาดหรือมีข้อบกพร่อง ต้องทำการแก้ไข และปรับปรุง เช่น แก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา ค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นอีก หากทางพัฒนาระบบหรือปรับปรุงการทำงานนั้น ๆ โดยตรง เป็นต้น

เมื่อมีการนำ PDCA มาใช้ในการปรับปรุงการบริหาร โดยเฉพาะเน้นด้านการควบคุมคุณภาพ จึงมีการขยายผลกระบวนการ เพิ่มขั้นตอนเชิงปฏิบัติโดยละเอียดมากขึ้น แต่ในแนวคิดหลัก ยังคงขั้นตอนสำคัญทั้ง 4 คือ plan-do-check-action อย่างครบถ้วน นอกจากนี้อาจมีการขยายผล วงจร PDCA เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงรูปธรรมอย่างชัดเจน มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพ 2) การตรวจติดตามคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพ

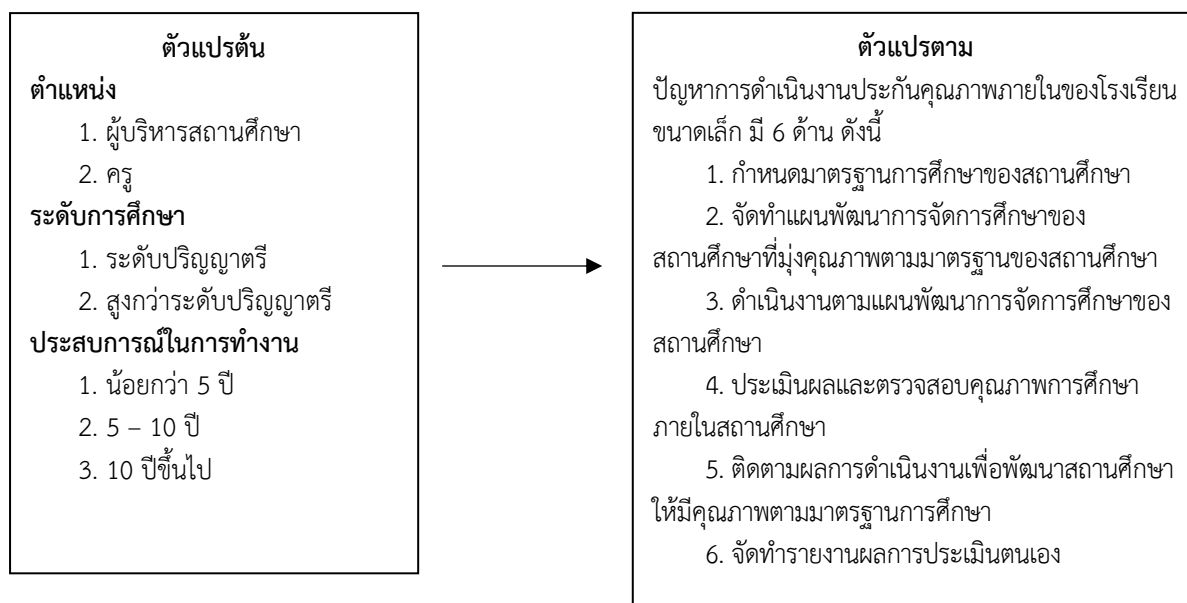
จากแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาข้างต้น ทำให้ทราบถึงกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบชัดเจนมากขึ้น เป็นผลทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา และบุคลากรทุกคนในหน่วยงานสามารถที่จะนำกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา และวงจรคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน และเป็นภาพรวมที่มีคุณภาพต้องงานประกันคุณภาพขององค์กรหรือหน่วยงาน แต่การทำงานในแต่ละด้านจะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้องค์กรหรือหน่วยงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรับผิดชอบในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ใช้กระบวนการควบคุมคุณภาพ คือ การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นที่การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการศึกษาของนักเรียน และรับประกันว่านักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ล่าสุด คือ

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 83 คน และครู จำนวน 285 คน รวมทั้งหมด 368 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน โดยใช้วิธีเทียบสัดส่วน ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน และครู จำนวน 148 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่งในการทำงาน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยใช้แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามและเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรตามกรอบความคิดได้แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 62 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 62 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้มีความถูกต้องและชัดเจน

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อนำโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ (สุพัฒนา หอมบุปผา. 2558: 160-161) ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 62 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์มี จำนวน 7 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ 0.33 และข้อที่วัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์มีจำนวน 55 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนบ้านวังทับไทร โรงเรียนวัดกลางวงค์มณี โรงเรียนวัดเขารูปช้าง และโรงเรียนบ้านโคกโพธิ์ (เงิน-ทอง ย้อยอุทิศ) ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 12-16 กันยายน 2565

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยคำนวณหาความสัมพันธ์อัลฟา (Alfa-coefficients) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูในระหว่างวันที่ 17 - 28 ตุลาคม 2565

3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน นำมาวิเคราะห์สถิติ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ด้วยสถิติ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีกลุ่มตัวอย่าง 191 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 43 คน ครูจำนวน 148 คน ส่วนใหญ่เป็นครู ระดับการศึกษาาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมุ่งคุณภาพผู้เรียนตามบริบทของสถานศึกษา และข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด คือ การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเป้าหมายครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด คือ การกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้ การสนับสนุนทางวิชาการ

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การประชุมชี้แจงและกำหนดผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนนำไปปฏิบัติจริง และข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด คือ การติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การนำผลการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุง เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และข้อที่มีระดับปัญหามากที่สุด คือ การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดปฏิทินการติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลการติดตาม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ หน่วยงานต้นสังกัด

ประเมินผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาและแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบ และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ การนำผลการติดตามคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดไปปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การรวบรวมข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และข้อที่มีระดับปัญหาต่ำที่สุด คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยจำแนกตามตำแหน่งในสถานศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หน่วยงานต้นสังกัดมีทิศทางการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ชัดเจน การขยายผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ อีกทั้งครูยังขาดความเข้าใจด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำค่าเป้าหมาย และประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบท ไม่ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/

กิจกรรม ทำให้การสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ครูขาดพัฒนาเครื่องมือในการติดตามคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการหลากหลาย นอกจากนี้สถานศึกษาไม่ได้นำผลการรายงานการประเมินตนเองมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในการศึกษาถัดไป จึงทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ราชรักษ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่สถานศึกษาขาดการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ส่งผลให้ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลัยรัตน์ บุญกระจ่าง (2556) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้และการพิจารณาสาระสำคัญในการกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของสถานศึกษาตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและกำหนดค่า เป้าหมายความสำเร็จแต่ละมาตรฐานสู่การปฏิบัติไม่ชัดเจน ขาดการประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานโดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่เน้น คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ สถานศึกษาขาดการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา และชุมชน ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเป้าหมายไม่ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้การกำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรม โครงการจึงไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภักดีวิภา ลูกเงาะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ขาดการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงานที่ผ่านมา

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจง และกำหนดผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการจัดการศึกษา ทำให้ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานตามแผนฯ ไม่ชัดเจน ไม่จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน อีกทั้งขาดการส่งเสริม และสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการดำเนินงานตามแผนงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ทำให้การการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย การรวบรวมข้อมูลในการรายงานผล ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในบางประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิชากร เต้าประจิม (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

4. การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขาดการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตาม

ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อีกทั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในขาดความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายใน ส่งผลให้การสรุปรายงานผลการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ชรรัตน์ คงไว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาขาดการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ครู บุคลากรทางการศึกษาและ คณะกรรมการผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ตระหนักในบทบาท หน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา ประเมินตนเองโดยที่ไม่ได้ตรวจสอบ เอกสารหลักฐาน ร่องรอย และคุณภาพผู้เรียนประกอบการประเมินตนเองของ สถานศึกษา โดยที่ครู และบุคลากรทางการศึกษาอาจขาด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐาน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ไม่ตรงกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมี ปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้การรวบรวม และการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คำเตียง ก่ำเกลี้ยง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก หน่วยงานต้นสังกัดขาดการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวมมี ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ อีกทั้งขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ขาดการพัฒนานตนเองตามคำแนะนำของหน่วยงานต้นสังกัดที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วะวิดดา ไทจำปา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มี ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะทำงานในการ จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี และดำเนินการจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี หรืออาจจะแต่งตั้งครูที่ไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการประกัน คุณภาพการศึกษา มาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประจำปี ส่งผลให้การจัดทำรายงานประจำปีไม่ สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไม่สามารถสะท้อนสภาพและบริบทของสถานศึกษาได้ทั้งหมด

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยจำแนกตามตำแหน่งใน สถานศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1. ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะ สถานศึกษาบางที่อาจจะมีความพร้อมในการทำงานหรือมีการเตรียมความพร้อมในการทำงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาและได้รับการกระตุ้นจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยจัดให้มีการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดสัมมนาอบรมออกตรวจเยี่ยม แต่ผู้บริหารอาจขาดการชี้แจง แนวคิดการประกันคุณภาพ การศึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียนและขาดความพร้อมที่ดีในการจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพจึงส่งผลให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ วรณภา นันทะแสง (2564) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงหลักการและกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้น อีกทั้งการได้รับการนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งจะมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทรี สิมารักษ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาอำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน จากการเข้ารับการอบรม การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา แก้วจันทร์เพชร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม และทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวบรวมผลการปฏิบัติงานของครูทุกคน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน เผยแพร่ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในระดับของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำคำเป้าหมาย และประกาศคำเป้าหมายแต่ละมาตรฐาน ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.3 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยจัดประชุม ชี้แจง ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สรุปรายงานการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ทราบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีปัญหา มากที่สุดในด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนมากมีปัญหาการมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ผู้ศึกษาจึงขอให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

คำเตย ก่าเกลี้ยง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิชากร เต่าประจิม. (2556). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

นิตยา ราชรักษ์. (2560). การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

นิติธร ปิลวาสน์. (2556). การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2564, จาก <http://taamkru.com/th>.

มยุรี โยธากิติ. (2556). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พัชรี สีมารักษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

เพ็ชรรัตน์ คงไวย. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรังสิต.

ภักติวิภา ลูกเงาะ. (2562). สภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มาลัยรัตน์ บุญกระจ่าง. (2556). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

รัตนา แก้วจันทร์เพชร. (2558). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

รัตนา ชื้อสัตย์. (2559). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ลดาวัลย์ ตังมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรรณภา นันทะแสง (2563). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพิษณุพนธ์.
- ระวีดา โตจำปา. (2556). การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2563). การประกันคุณภาพทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุจิตรา ภูแข่งหมอก. (2555). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของเทศบาลแหลมฉบัง 2 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพัฒนา หอมบุปผา. (2558). ตำราวัดผล : การวัดและประเมินผลการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2565ก). แผนปฏิบัติการทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1. พิจิตร: ผู้แต่ง.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รติเนเรตติ้ง.